

Bemærkninger til forslag til Konkurrencelov for Grønland. Almindelige bemærkninger.**Indledning.**

Lovforslaget har to overordnede formål. Dels at sikre konkurrence de steder i Grønland, hvor der allerede er - eller hvor det er muligt at tilvejebringe - en virksom konkurrence. Dels at hindre, at der sker misbrug af en dominerende stilling på et markedsområde.

Sidstnævnte forhold er vigtigt at have for øje. Grønland har helt specielle markedsforhold, der dels skyldes, at markedet samlet betragtet er lille og dels, at befolkningen er så spredt over så stort et geografisk område. Dette indebærer, at et markedsområde kun kan bære et begrænset antal udbydere. Man må derfor acceptere, at der er områder, hvor forholdene er monopollignende, og lovforslaget retter sig derfor også særligt mod denne situation.

De konkurrencemæssige forhold bliver som følge af omdannelsen af hjemmestyrevirksomheden Kalaallit Niuerfiat ændret væsentligt.

Den særlige markedsregulerende position, som Kalaallit Niuerfiat i kraft af ensprissystemet har indtaget inden for langt den overvejende del af engros- og detailhandelen, har medført, at virksomheden reelt har været prisfastsættende. Denne rolle har Kalaallit Niuerfiat haft ikke alene i områder, hvor virksomheden var eneudbyder, men også i konkurrenceområder, som de større byer i Grønland.

Kalaallit Niuerfiats regulerende funktion vil ophøre ved omdannelsen af Kalaallit Niuerfiat den 1. januar 1993, da aktieselskabet KNI-Detail A/S i konkurrenceområder vil skulle fungere i ægte og lige konkurrence med private næringsdrivende. Det indebærer, at der efter 1. januar 1993 vil opstå et behov for en konkurrenceregulerende lov.

Gældende ret.

Indtil 1. januar 1990 havde Danmark og Grønland fælles monopol-

lov, som imidlertid blev ophævet i Danmark ved lov nr. 370 af 7. juni 1989's (konkurrenceloven) ikrafttræden.

Monopolloven er stadig gældende i Grønland, men tilsynsmyndigheden (monopoltilsynet) eksisterer ikke længere, da monopoltilsynet blev nedlagt i Danmark ved monopollovens ophævelse. Man har således en lov uden en administrerende myndighed, hvorfor loven på nuværende tidspunkt er uden praktisk betydning for det grønlandske samfund.

Konkurrencelovens formål og midler.

Loven har både et generelt erhvervspolitisk sigte og et forbrugerrelateret sigte. I de byer, hvor man fuldt opnår markedsøkonomiske, eller hvor man opnår tilnærmet markedsøkonomiske vilkår, er hovedsigtet at fremme konkurrence på markedet og dermed fremme effektivitet indenfor såvel produktion som handel. Derudover er det, som anført i indledningen både i disse byer samt i de øvrige byer og bygder, hvor der på grund af særlige markedsmæssige forhold ikke er fri konkurrence, vigtigt at undgå, at der kan ske misbrug af en dominerende position på et markedsområde.

Dette kan sikres dels ved gennemsigtighed på markedet, og dels ved muligheder for indgreb mod konkurrencebegrænsninger og mulighed for indgreb mod misbrug af markedsdominans.

Ved gennemsigtighed forstås tilvejebringelse af adgang for producenter, forhandlere og forbrugere til at skaffe sig informationer om priser, forretningsbetingelser og andre oplysninger om konkurrenceforhold. Behovet for indgreb mod konkurrencebegrænsninger skønnes generelt at blive mindre i takt med øget gennemsigtighed.

Gennemsigtighed har fundet udtryk i forslaget på flere måder, hvoraf den vigtigste er, at offentligheden skal have adgang til at gøre sig bekendt med oplysninger om erhvervsforhold, som er indhentet af Konkurrencenævnet. Begrænsningerne ligger i de

almindelige regler om aktindsigt, der reguleres i offentlighedsloven, hvorefter der ikke kan ske offentliggørelse og anden videregivelse bl.a. af dokumenter, der indeholder oplysninger om virksomheders drifts- eller forretningsforhold, når det er væsentlig økonomisk betydning for virksomheden, at oplysningerne hemmeligholdes.

En grundlæggende betingelse for indgreb er, at der på et markedsområde foreligger en konkurrencebegrænsning, der medfører eller vil kunne medføre skadelige virkninger for effektiviteten i produktion og omsætning af varer eller tjenesteydelser. Såfremt denne betingelse er opfyldt kan Konkurrencenævnet søge denne begrænsning ophørt ved forhandling eller alternativt ved påbud om levering og salgsvilkår.

Endvidere er der en mulighed for, at Konkurrencenævnet kan gribe ind over for priser og avancer, hvis Konkurrencenævnet finder, at en eller flere virksomheder misbruger en dominerende stilling på et markedsområde, eller såfremt Konkurrencenævnet ikke kan bringe øvrige konkurrencebegrænsninger til ophør på anden vis.

Det offentliges udøvelse af erhvervsvirksomhed og erhvervsvirksomhed, der er nærmere reguleret eller godkendt af det offentlige, er også omfattet af lovens område. Det gælder fuldt ud for så vidt angår reglerne om gennemsigtighed, mens indgrebsbeføjelserne ikke kan anvendes, hvis det pågældende forhold er nærmere reguleret af anden offentlig myndighed.

Af yderligere lovgivning på området er der landstingslov nr. 10 af 13. november 1986 om forbrugerråd, markedsføring, mærkning, priser og forbrugerklageudvalg. Denne lovs kapitel 8 omhandler prisbestemmelser. § 24 i loven giver landsstyret eller den, det bemyndiger hertil, mulighed for at foretage undersøgelser af pris- og avanceforholdene. I henhold til Grønlands Hjemmestyres bekendtgørelse af 16. november 1986 om prisundersøgelser er Handels- og Trafikdirektoratet bemyndiget til at foretage sådanne undersøgelser. P.t. er denne bemyndigelse overført til For-

brugersekretariatet.

Denne bestemmelse gælder fortsat ved siden af konkurrenceloven, men et samarbejde mellem de to myndigheder kan naturligvis tilrettelægges. Dette er nærmere beskrevet i bemærkningerne til § 8.

Konkurrencenævnet er et uafhængigt organ, hvilket indebærer, at den til nævnet knyttede sekretariatsbistand, ved udførelsen af sagsbehandling for nævnet, kun er undergivet instruktionsbeføjelse fra nævnet. Det er således konkurrencenævnet, der definerer sekretariatsopgaverne.

For så vidt angår konkurrencenævnets administration af loven, er dansk retspraksis ikke umiddelbart anvendelig på trods af, at det retlige grundlag i en vis udstrækning er det samme. Det skyldes, at der, som tidligere nævnt, for Grønland er særlige markedsforhold, der gør sig gældende. For eksempel er der andre hensyn at tage ved nævnets offentliggørelse af priser og lign. efter lovforslagets § 9, end der er i et samfund med et så stort antal udbydere som tilfældet er i Danmark.

De administrative konsekvenser af nærværende lovforslag skønnes på nuværende tidspunkt at blive meget begrænsede. Set i forhold til størrelsen af det grønlandske marked sammenholdt med, at en sag skal være af en vis væsentlig karakter for at blive taget op, skønnes det, at der maksimalt kan beskæftiges ét mandår med sekretariatsbistand til konkurrencenævnet. Det må dog understreges, at der er tale om et skøn, idet der vil foreligge en helt ny markedssituation efter omdannelsen af Kalaallit Niuerfiat.

Lovforslaget har været udsendt til høring hos de erhvervsdrivendes interesseorganisationer og Forbrugerrådet. Forbrugerrådet havde ikke bemærkninger til lovforslaget, mens høringssvar fra de øvrige organisationer fortsat afventes.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Om begrebet "gennemsigtighed" henvises til bemærkningerne til §§ 5-9.

Med tilføjelsen "m.v." efter "tjenesteydelser" er angivet, at der ikke kan sluttes modsætningsvis fra kategorierne "varer og tjenesteydelser". Således er også erhvervsmæssig omsætning af fordringer, immaterielle rettigheder og fast ejendom omfattet af loven.

Til § 2.

Bestemmelsen afgrænser sammen med forslagets § 3 lovens anvendelsesområde. Det centrale begreb for lovforslagets områdeafgrænsning er "erhvervsvirksomhed". Alle former for erhvervsvirksomhed er omfattet af konkurrenceloven. I en række af lovforslagets bestemmelser er anvendt udtrykket "virksomheder eller sammenslutninger m.v." Dette er en kortfattet henvisning til opregningen i § 2 af, hvad loven omfatter.

Med hensyn til de beføjelser, der udøves af offentlige myndigheder eller er offentligt reguleret, er det ikke hensigten at bringe loven i anvendelse, hvis der er tale om takster eller priser m.v., der er godkendt af landstinget, finansudvalget eller af landsstyret.

§ 2 nr. 1 første led fastslår, at loven som udgangspunkt omfatter enhver form for erhvervsvirksomhed, herunder andelsforeninger og selvejende institutioner m.v. og erhvervsvirksomhed udøvet i dette regi, uanset om erhvervsvirksomheden må anses for offentlig eller privat.

Også erhvervsvirksomhed, der helt eller delvist er offentligt reguleret, omfattes. Udenfor bestemmelsen falder offentlig eller offentlig godkendt virksomhed, som er led i myndighedsudøvelse, gratisydelse, indkomstoverførsler og lignende; f. eks. hospi-

talsdrift, skoler, ældreforsorg, bistandshjælp m.v. Derimod er ydelser som leveres af f. eks. Royal Greenland A/S, Kalaallit Niuerfiat Detail A/S, Kalaallit Niuerfiat Service A/S og det nye rederiaktieselskab omfattet.

§ 2 nr. 1, 2. pkt. fastslår, at konkurrencelovens indgrebsbeføjelser ikke kan anvendes, hvis der pågældende forhold i forvejen er offentligt reguleret på grundlag af særlig hjemmel. Det er en betingelse for undtagelsen, at den særlige hjemmel er udnyttet. For erhverv, hvor der er etableret offentlig autorisation eller koncession, omfatter undtagelsen fra indgrebsbeføjelserne således kun de forhold, der er direkte fastlagt ved autorisationen eller koncessionen.

§ 2 nr. 2, 1. pkt. har samme afgrænsning til anden offentlig virksomhed som omtalt i bemærkningerne til § 2 nr. 1. Af eksempler på erhvervsvirksomhed efter denne bestemmelse kan nævnes Grønlands Værfter, Tele, Energiforsyningen og lign. Som et yderligere moment er tilføjet, at den pågældende erhvervsmæssige virksomhed skal have betydning for konkurrencen i erhvervslivet.

Til § 3.

Bestemmelsen svarer til monopollovens § 2 stk. 2, 1. led, dog med den tilføjelse, at der kan kræves oplysninger ikke blot om lønforhold, men også om arbejdsforhold. Dette kan have betydning, f.eks. for arbejdstids- og miljøbestemmelser.

Til § 4.

Opgaverne med overvågning af konkurrencen foreslås henlagt til et Konkurrencenævn, hvis sekretariatsbetjening indtil videre hentes i Direktoratet for Handel og Industri. Se endvidere bemærkningerne til § 8 stk. 1, 2. led om sekretariatsbistand.

Bestemmelserne i kapitel 2 er udformet således, at udøvelsen af tilsynet på særlige områder ikke som hidtil efter monopollovens § 3 stk. 2, administrativt kan henlægges til andre myndigheder. Heller ikke reglerne i monopollovens § 3 stk. 3, hvorefter det

monopolretlige og prismæssige tilsyn med pengeinstitutter udøves af Finanstilsynet, foreslås videreført.

Dette indebærer, at alene Konkurrencenævnet er beføjet til at udøve tilsynet efter loven over for pengeinstitutter og forsikringsselskaber, ligesom bestemmelserne om gennemsigtighed fuldt ud finder anvendelse over for pengeinstitutter og forsikringsselskaber. Den gældende tilsynslovgivning, som Finanstilsynet administrerer sigter primært mod at sikre virksomhederne soliditet og likviditet med henblik på at beskytte indskydere og forsikringstagere mod tab. Disse hensyn og de beføjelser, der i denne forbindelse er tillagt Finanstilsynet, berøres ikke af den foreslåede ændring af kompetencefordelingen for det konkurrenceretlige tilsyn.

Som for anden erhvervsvirksomhed, hvis udøvelse i henhold til særlig hjemmel bestemmes eller godkendes af det offentlige, kan Konkurrencenævnets beføjelser til indgreb derfor være begrænset - afhængig af, om det pågældende forhold er offentligt reguleret jf. forslaget § 2, nr. 1, 2. pkt. Dette indebærer, at indgrebsbestemmelserne efter omstændighederne ikke vil kunne bringes til anvendelse over for alle sider af pengeinstitutternes og forsikringsselskabernes virksomhed. I sådanne tilfælde vil Konkurrencenævnet være henvist til at rette henvendelse til Finanstilsynet og påpege de skadelige virkninger for konkurrencen. Den fornødne afvejning af de konkurrencemæssige hensyn over for de hensyn, der søges tilgodeset gennem den offentlige regulering, må herefter foretages af Finanstilsynet.

§ 4 stk. 2 omhandler Konkurrencenævnets sammensætning. Det forudsættes, at der vil være indstillingsret for ét medlem for Grønlands Forbrugerråd samt ét medlem for Foreningen af Næringsdrivende i Grønland.

Antallet af medlemmer foreslås til en formand og fire medlemmer. Antallet er fastsat af hensyn til den ønskede faglige ekspertise som det mindste antal medlemmer, der bør sidde i nævnet. Omvendt

bør der ikke være flere medlemmer af nævnet under hensyn til, at nævnet skal kunne arbejde smidigt og effektivt.

Det foreslås, at rådets medlemmer udnævnes for en periode af 4 år med henblik på at sikre den fornødne kontinuitet og erfaringsopbygning.

Det foreslås, at Landsdommeren i Grønland udpeger formanden for nævnet. Baggrunden for dette er, at man anser det for naturligt og ønskeligt, at retsvæsenet er repræsenteret i nævnet ved én af deres jurister.

Nævnet skal ifølge forslaget omfatte et alsidigt kendskab til erhvervsforhold, herunder juridiske, økonomiske, finansielle og forbrugermæssige forhold.

Med henblik på at sikre Konkurrencenævnet mod dominans fra erhvervsinteresser - såvel private som offentlige - hvis forhold reguleres i loven, foreslås det, at formanden og 2 af nævnets medlemmer skal være uafhængige af erhvervsinteresser. Kravet om uafhængighed er ikke opfyldt, hvis man som led i et ansættelsesforhold eller medlemskab af et styrende organ for en offentlig eller privat erhvervsvirksomhed eller i en erhvervsorganisation kan underkastes direktiver om stemmeafgivelse i nævnet. Også løsere tilknytning til erhvervsinteresser i form af økonomisk afhængighed kan være i strid med uafhængighedskravet. Derimod vil f.eks. bestyrelsesposter, rådgivning af erhvervsvirksomheder eller -organisationer eller lignende, som skønnes at være af mindre betydning for den pågældendes økonomi, og som ikke i sig selv er udtryk for erhvervsvirksomhed, efter omstændighederne ikke indebære, at uafhængighedskravet ikke er opfyldt.

Såfremt et medlem, der ved udnævnelsen er uafhængig af erhvervsinteresser i funktionsperioden, måtte få en sådan tilknytning til erhvervsvirksomheder eller erhvervsorganisationer, at uafhængighedskravet ikke længere er opfyldt, skal medlemmet udtræde.

Det foreslås, at Landsstyret fastsætter nærmere regler om nævnets virksomhed. Herunder kan fastsættes regler om suppleanter for medlemmer af konkurrencenævnet.

Til § 5.

Anmeldelsespligten indtræder, hvis der ved aftalen eller vedtagelsen udøves eller vil kunne udøves dominerende indflydelse på et markedsområde.

Med aftaler og vedtagelser forstås ikke blot skriftlige aftaler og vedtagelser, men også stiltiende aftaler og samordnet praksis.

Markeds- og markedsdominansbegrebet er nærmere omtalt i bemærkningerne til § 11.

Stk. 3 giver bl. a. nævnet hjemmel til at fastsætte regler om de praktiske former omkring anmeldelsen med nærmere angivne krav om oplysninger.

Til § 6.

Opregningen af, hvilke typer oplysninger nævnet kan kræve, er ikke udtømmende. Det er nævnet, der skønner, om oplysningerne er nødvendige for dets virksomhed.

Hvor det er hensigtsmæssigt forudsættes det, at nævnet henter almindeligt tilgængelige oplysninger eller oplysninger, der kan fås fra andre myndigheder ad denne vej. Det er imidlertid ikke praktisk at afskære nævnet fra at indkræve oplysninger direkte fra kilden, da der her vil være en større sikkerhed for, at oplysningerne er korrekte jf. § 19 stk. 1, nr. 2.

Til § 7.

Det er ikke en betingelse for løbende at forlange oplysninger, at der foreligger en konkurrencebegrænsning. Selv om konkurrencen skønnes at være tilstrækkeligt virksom, vil der, "hvor der af andre særlige grunde er behov for at følge konkurrenceforholdene", kunne pålægges løbende indberetningspligt. Der kræves

blot, at nævnet kan redegøre for, hvilke særlige grunde, der giver nævnet behov for at følge konkurrenceforholdene. Disse særlige grunde skal dog ligge inden for de grænser, som lovens formål afstikker, hvilket formentlig begrænser den praktiske anvendelse af § 7.

Indberetningen kan angå alle forhold, der skønnes af betydning for markedsudviklingen, såvel priser, herunder vejledende priser, som forretningsbetingelser og oplysninger om organisatoriske forhold og finansielle tilknytninger.

Reglen i nr. 2, tænkes navnlig anvendt inden for ikke-vareproducerende erhverv, hvor det ikke er muligt eller er meget vanskeligt at følge udviklingen i omkostningerne uden en konsekvent gennemført løbende dokumentationsforpligtelse. Forbrugerne kan med denne bestemmelse lettere sammenligne ydelserne og priserne herpå.

Bestemmelsen i nr. 3 er en hjemmel for nævnet til at fastsætte regler om mærkning og skiltning med pris og mængde. En tilsvarende bemyndigelse findes i landstingsloven om forbrugerråd, markedsføring, mærkning, priser og forbrugerklageudvalg, der administreres af forbrugerrådet. Da det ikke kan afvises, at de to myndigheder vil forfølge forskellige formål med bemyndigelsen, kan det være nødvendigt med hjemmelen begge steder. En sådan dobbelt bemyndigelse kræver imidlertid, at myndighederne koordinerer deres praksis, hvilket kan formidles via det planlagte fælles sekretariatsarbejde.

Til § 8.

Ved undersøgelser forstås, at nævnet i bearbejdet form til offentligheden videregiver oplysninger om konkurrenceforholdene.

Undersøgelsesernes gennemslagskraft afhænger af nævnets muligheder for at anvende oplysningerne. Derfor er forslagets retlige begrænsninger for undersøgelsesvirksomheden så få som muligt. Bestemmelsen indeholder derfor ingen regler om undersøgelsens

indhold og form. Nævnet afgør selvstændigt, om der skønnes at være behov for at foretage en undersøgelse.

Stk. 1, 2. led fastslår, at nævnet kan samarbejde med visse andre myndigheder, der i forvejen i henhold til landstingslov nr. 10 af 13. november 1986 om forbrugerråd, markedsføring, mærkning, priser og forbrugerudvalg § 24 er bemyndiget til at foretage prisundersøgelser. Konkurrencenævnets beføjelser til at foretage undersøgelser er videre end beføjelserne i.h.t. Grønlands Hjemmestyres bekendtgørelse nr. 36 af 16. november 1986 om prisundersøgelser, men når der er et sammenfald i den type undersøgelse, der foretages af Konkurrencenævnet, og som kan foretages af Direktoratet for Handel og Industri, vil det være hensigtsmæssigt med et samarbejde.

Det vil være hensigtsmæssigt, at der er i visse sager eller undersøgelser benyttes sekretariatsbistand til Konkurrencenævnet fra Forbrugersekretariatet, idet det ville være uhensigtsmæssigt ikke at kunne gøre brug af den ekspertise, der er opbygget på dette område.

Stk. 2 og 3 fastslår, at nævnet har pligt til at forelægge den færdige undersøgelse for de virksomheder eller sammenslutninger m.v., som er omfattet af undersøgelsen, før offentliggørelsen.

Til § 9.

Hensynet til gennemsigtighed gør, at der kan udsendes pressemeddelelser eller lignende om priser og rabatter.

Offentliggørelse skal ske *i overensstemmelse* med lovens generelle sigte om at fremme konkurrence og at sikre mod misbrug af markedsdominans. Det betyder bl.a., at oplysningerne kan gives med anførelse af virksomhedernes eller varernes/tjenesteydernes navne eller betegnelser. Man skal dog være opmærksom på de begrænsninger, der ligger i § 10, sådan at der aldrig må ske offentliggørelse af oplysninger, der er undtaget fra aktindsigtsretten. Særlig interesse har her den grønlandske offentligheds-

lovs § 2.

Til § 10.

Bestemmelsen regulerer mulighederne for aktindsigt i nævnets sager. Der skønnes ikke at være behov for andre regler om aktindsigt end de regler, der er fastsat i offentlighedsloven. Offentlighedsloven, som den er sat i kraft i Grønland, giver en ganske vid beskyttelse mod aktindsigt i følsomme oplysninger vedrørende både enkeltpersoners og virksomheders forhold.

Ved vurderingen af, hvornår noget bør undtages fra aktindsigt og/eller offentliggørelse efter dette lovforslags § 9, skal der tages særligt hensyn til størrelsen af det grønlandske samfund, hvor antallet af virksomheder og befolkningens antal er lavt, hvilket kan begrunde forsigtighed både i forbindelse med offentliggørelse af oplysninger og anden videregivelse af oplysninger, for at undgå utilsigtede skadevirkninger.

Til § 11.

Bestemmelsen angiver, under hvilke omstændigheder Konkurrenceævnet kan søge skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger bragt til ophør ved forhandling eller gennem anvendelse af indgrebsbeføjelserne.

De materielle betingelser for forhandling og indgreb angiver, under hvilke omstændigheder nævnet kan søge skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger bragt til ophør. Det fastslås indledningsvist i bestemmelsen, at der skal foreligge en konkurrencebegrænsning.

Konkurrencebegrænsninger med skadelige virkninger som nævnt i stk. 1 forudsætter, at der i kraft af konkurrencebegrænsningerne udøves eller vil kunne udøves dominerende indflydelse på et markedsområde. Følgende momenter kan indgå ved den nærmere fastlæggelse af begrebet "markedsdominans":

- strukturelle forhold, herunder markedsandele, antal udbydere og deres relative størrelse,

- virksomhedsrelaterede forhold, herunder kapitalstyrke, omsætning m.v.,
- markedsadfærden, herunder specielt tilstedeværelsen af konkurrencebegrænsninger,
- virksomhedernes indtjening.

Normalt vil ingen af disse momenter i sig selv kunne begrunde, at kravet om markedsdominans er opfyldt. Der kræves fortsat en skønspregt helhedsvurdering. Herudover må det indgå i vurderingen, om den dominerende indflydelse kan opretholdes i en længere periode.

Begrebet "markedsområde" kan både være geografisk og produktmæssigt afgrænset. En geografisk afgrænsning vil typisk være en by eller en bygd. Den produktmæssige afgrænsning kan f. eks være en varegruppe, som kun leveres af enkelte virksomheder og som ikke umiddelbart kan substitueres med en tilsvarende vare fra andre virksomheder.

Med formuleringen "kan nævnet søge de skadelige virkninger bragt til ophør ved forhandling" præciseres, at der ikke foreligger nogen pligt hertil.

Til § 12.

Bestemmelsen angiver sammen med § 14 de beføjelser til direkte indgreb over for virksomheder, sammenslutninger m.v., der foreslås tillagt Konkurrencenævnet.

Betingelserne for anvendelsen af beføjelserne i §§ 12 og 14 følger af § 11 og af præciseringen i § 13. Efter § 11 skal Konkurrencenævnet påvise eller sandsynliggøre, at der på et markedsområde foreligger en konkurrencebegrænsning, der må antages af have skadelige virkninger.

Til § 13.

Bestemmelsen i § 13 tager direkte sigte på de specielle markedsforhold, der er i Grønland, hvor markedet både samlet betragtet og i enkelte byer er meget lille. Der vil derfor være en

væsentlig sandsynlighed for, at en eller flere virksomheder kommer til at dominere et markedsområde. Blandt andet fordi mange markedsområder, som skrevet i indledningen, ikke kan bære mere end en enkelt udbyder.

Der er således ikke noget unaturligt i, at en virksomhed dominerer et markedsområde; virksomheden må blot ikke misbruge sin dominerende position.

Ad begreberne "dominans" og "markedsområde" se bemærkningerne til § 11.

Det er derfor nødvendigt med bestemmelsen at præcisere, at en sådan form for misbrug ikke må finde sted. Det er derfor virksomhederne, der har bevisbyrden for, at der ikke finder et misbrug sted, såfremt Konkurrencenævnet finder, at dette er tilfældet. I dette ligger, at nævnet f. eks. skal sandsynliggøre, at virksomheden tager for høje priser for varen, mens det er op til virksomheden at sandsynliggøre, at avancen er rimelig i forhold til de nødvendige omkostninger.

I øvrigt skal bestemmelsen ses i sammenhæng med § 11 således, at Konkurrencenævnet kun tager sager op med en vis væsentlig betydning. Denne vurdering foretages af Konkurrencenævnet.

Der er ikke givet en udtømmende opregning af, hvad misbrug kan bestå i, for ikke at give muligheder for modsætningslutninger.

Til § 14.

Det er en betingelse for anvendelsen af denne bestemmelse, at konkurrencebegrænsningen medfører, at en pris eller avance klart overstiger, hvad der såvel med hensyn til størrelse som varighed ville kunne opnås på et marked med virksom konkurrence. Den nærmere fastlæggelse af prisen eller avancen må ske gennem en hypotetisk præget bedømmelse af forholdene, som de ville være i et konkurrencepræget marked. Der kan derfor ikke føres et egentligt bevis for, hvad prisen/avancen ville være, men der

kræves en sandsynliggørelse.

Efter forslagetets formulering er udgangspunktet ved vurderingen af priser og avancer på områder med konkurrencebegrænsning de priser eller avancer, der ville dannes på markedet, såfremt der havde været virksom konkurrence. Dette svarer til udgangspunktet ved vurderingen af prisers rimelighed efter monopollovens §§ 11 og 12. Herved følges et princip, hvorefter priser og indtjening på områder, hvor konkurrencen er begrænset, ikke bør overstige niveauet under virksom konkurrence. Endelig er der ved ordet "klart" angivet, at prisafvigelsen skal være væsentlig, før Konkurrencenævnet griber ind efter § 14.

Efter forslagetets formulering skal der ved vurderingen af priser og avancer - ud over niveauet - lægges vægt på, om et højt prisniveau eller en overnormal avance er af længerevarende eller af midlertidig karakter.

Indgreb i priser eller avancer efter stk. 1 kan ske for en periode på op til et år af gangen. Der er herved tilsigtet en løbende revurdering af indgreb i de enkelte tilfælde.

Indgreb kan omfatte bestemte varer eller tjenesteydelser m.v., virksomheder eller sammenslutninger m.v., svarende til praksis efter monopollovens §§ 11-12. Indgreb kan ske i form af fastsættelse af angivne priser eller avancer, der ikke må overskrides, eller ved fastsættelse af bestemte kalkulationsregler, der skal anvendes ved beregningen af priser og avancer.

Bestemmelsen om, at kalkulationsregler kan fastsættes for en periode på op til et år ad gangen, vil ikke forhindre nævnet i efter forhandlinger efter § 11, at indgå aftaler med virksomheder om længerevarende ordninger. Det bedømmelsesgrundlag, der i henhold til stk. 2 skal anvendes ved den nærmere vurdering af, om en pris eller avance klart overstiger, hvad der ville kunne opnås på et marked med virksom konkurrence, svarer til det hidtidige bedømmelsesgrundlag efter monopollovens §§ 11-12. Forslaget

indebærer at enkeltvarekalkulationsprincippet vil være udgangspunktet.

Bedømmelsen skal foretages på grundlag af forholdene i virksomheder, der drives på en teknisk og kommercielt hensigtsmæssig måde, og ved fastsættelse af priser i medfør af stk. 1 skal virksomheden have dækning for nødvendige omkostninger samt en avance under hensyn til risikoen ved varens eller tjenesteydelsens fremstilling og salg.

I stk. 3 bestemmes, at enkeltvarekalkulationsprincippet kan fraviges, hvor vægtige hensyn, herunder til forsknings- og udviklingsintensive produktionsområder, taler derfor.

Til § 15.

Stk. 1 indeholder et forbud mod, at virksomheder eller sammenslutninger m.v. aftaler, vedtager, bestemmer eller på anden måde betinger sig, at der ved videresalg i efterfølgende omsætningsled skal overholdes mindstepriser eller -avancer, medmindre nævnet har godkendt de pågældende aftaler m.v.

Forbuddet gælder i lighed med monopollovens § 10 generelt og omfatter således enhver erhvervsvirksomhed eller sammenslutning af erhvervsdrivende uanset markedsstyrke.

Forbuddet omfatter enhver tilkendegivelse af, at et efterfølgende omsætningsled skal overholde mindstepriser eller -avancer, hvad enten tilkendegivelsen sker skriftligt eller mundtligt. Forbuddet omfatter ikke tilkendegivelse af priser, der alene er vejledende. Selv om disse og andre former for prisvejledning ikke er omfattet af forbuddet, kan de have skadelige virkninger og omfattes da af indgrebsbeføjelserne i forslaget §§ 12 og 14.

Efter forslaget kan nævnet godkende aftaler m.v. om bindende mindstepriser eller -avancer, når vægtige grunde taler derfor.

Med henblik på at understrege at efterfølgende omsætningsled er

frit stillet ved prisfastsættelsen, foreslås det i stk. 2, at det ved tilkendegivelse af vejledende videresalgspriser skal fremgå, at prisen er vejledende.

Til § 16.

Der henvises til bemærkningerne i lovforslagets § 2 om afgrænsningen af virksomhed, der ikke er omfattet af §§ 11-15.

Til § 17.

Konkurrencenævnets afgørelser i henhold til loven kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, men kan indbringes for domstolene med Grønlands Landsret som 1. instans. Det skønnes meste hensigtsmæssigt at benytte hjemmelen i retsplejelovens kap. 1 § 15 stk. 2 til at lade landsretten være 1. instans, idet at når der er juridisk ekspertise i nævnet, må nævnets afgørelser også bedømmes af juridisk ekspertise.

Det skønnes ikke, at det er nødvendigt med et administrativt ankenævn på et markedsområde på størrelse med det grønlandske.

Til § 18.

Denne bestemmelse fremtvinger lovens efterlevelse og er at foretrække fremfor en efterfølgende sag efter konkurrencelovens § 20.

Kompetencen til at pålægge tvangsbøder foreslås tillagt Konkurrencenævnet.

Til § 19.

Foranstaltningen for overtrædelse af konkurrencelovens sanktionsbelagte bestemmelser er bøde, medmindre mere indgribende foranstaltning er forskyldt efter anden lovgivning. Det er alene fundet påkrævet at benytte bøde som sanktionsmiddel i tilfælde, hvor overtrædelsen kan tilregnes som forsætlig eller groft uagtsom.

Til § 20.

I de fleste tilfælde vil det formentligt være tilstrækkeligt at

pålægge tvangsbøder efter § 18, såfremt de ønskede oplysninger ikke stilles til Konkurrencenævnets rådighed. I de tilfælde, hvor pålæg af tvangsbøder ikke skønnes at være et tilstrækkeligt eller hensigtsmæssigt middel, kan repræsentanter for Konkurrencenævnet efter indhentet retskendelse foretage de fornødne undersøgelser m.v. på stedet.

Til § 21.

Den nugældende monopollov ophæves ved lovens ikrafttræden. Anmeldelser, der måtte være foretaget til monopoltilsynet før denne dato overføres til Konkurrencenævnet.